

Bến Cũ Chiều Nay

TonnuQuynhDieu

Trong dịp đi thăm nuôi Ba từ trại tù Hà Nam Ninh về, Ti quyết định ghé Huế để thăm ngôi nhà cũ trước khi về lại Sài Gòn. Lần này cuối năm, Mạ phải lo buôn bán Tết nên Ti lãnh phần đi thăm nuôi Ba. Từ ngày tản cư vào Nam đến giờ cũng gần chín năm, Ti mới về lại Huế. Thành phố có vẻ tấp nập trong những ngày cuối năm.

Từ cửa Thượng Tứ về nhà bà Ngoại vẫn hai hàng nhãn cao – hàng cây đa che mưa nắng cho Ti suốt mấy năm dài đi bộ qua trường Đồng Khánh. Rẽ về đường ĐCT – con đường ngày xưa có hàng cây sầu đông thật đẹp, mà cậu V. vẫn thường gọi là “Sầu đông thôn” – là đến nhà bà Ngoại. Hai cây bạch mai trước cổng nhà đang nở hoa rực rỡ. Ông Ngoại Ti thích chơi cây cảnh nên trong vườn có đủ thứ hoa, nhưng Ti vẫn thích nhất mùi hương của hoa bạch mai. Cứ mỗi độ gần Tết, từng cánh mai gầy run rẩy trước gió, rơi lả tả trắng xóa như những bông tuyết phủ đầy mặt đất. Bây giờ ông Ngoại không còn nữa – cây cổ thụ đã gãy đổ - căn nhà ngày xưa tràn đầy tiếng cười đùa của mấy bầy cháu ngoại, nay vắng vẻ đìu hiu.

Sau năm 75, Ba đi tù, Mạ ở lại Sài Gòn tìm cách buôn bán nuôi con, gia đình các dì cũng phiêu bạt mỗi nơi, nên nay nhà chỉ còn Bà Ngoại và dì Út. Ngôi nhà trước đây đã rộng, nay càng rộng thênh thang. Ti đi một vòng ra phía sau nhà, cây chùm ruột còn đó, nhớ mỗi buổi trưa hè, con N. đạp xe từ Bao Vinh lên, hai đứa leo lên cây chùm ruột, hái những trái mọng chín, chấm với ớt bột, muối, đường vừa ăn vừa hít hà. Con N. bảo phải ngồi trên cây hái ăn liền, muốn ăn trái nào hái trái đó mới ngon. Bên cạnh chiếc bể cạn là cây khế nhánh vẫn tiếp tục ra trái. Những ngày mùa Đông, Bà Ngoại thường cho hái mấy trái khế chín vàng, bỏ vào trong khạp ngâm với nước mưa, lúc cần ăn, chỉ lấy ra một ít, rửa sạch, chẻ từng múi, nấu canh với tôm khô, rắc ít hành ngò trên mặt, thế là có một món canh khế thơm ngon trong những ngày lụt lội, chợ búa khó khăn. Đàn bà Huế là vậy, ăn bữa nay chưa xong đã lo tính tới bữa mai, chung qui cũng chỉ vì chồng con. Mỗi góc nhà là mỗi kỷ niệm, kỷ niệm đầy ắp làm cho những giọt nước mắt cứ chực trào ra.

Bà Ngoại và dì Út thấy Ti về, mừng lắm, cả mấy Ngoại cháu thức nói chuyện đời xưa, đời nay. Ti mới chợ mắt thì đã gần sáng. Sáng sớm nay, Ti rủ dì Út lên Nam Giao thăm mộ cậu V., cậu V. là em trai út của Mạ. Hồi cậu chưa đi lính, Ti thân với cậu nhất, chắc tại cậu cũng có “máu văn nghệ, văn gừng” như Ti. Nhớ lúc nghe tin cậu tử trận, cả nhà đều bàng hoàng, bà Ngoại khóc tức tưởi. Nhìn những dòng nước mắt của bà Ngoại – những giọt nước mắt lấp đầy sông Hương, ngập tràn núi Ngự – mới thấy thương cho những bà mẹ có con là lính trận dẫu nào. Lần cuối cậu V. về thăm nhà, Ti còn nhắc cậu bữa mô về phép nhớ mang cho Ti một ít hoa rừng nghe cậu, cậu V. cười buồn. Rồi chiến cuộc ngày càng gia tăng, những người cậu bà con bên họ ngoại đều lần lượt nằm xuống ở khắp các chiến trường Ba Lòng, Ven Đò, Dakto, An Lộc, Hạ Lào khi tuổi đời còn quá trẻ. Rồi “chàng Bắc kỳ có giọng nói ấm, dùng đúng mô, tê, răng, rứa còn hơn người Huế chính gốc” cũng ra đi trong một ngày mùa Hạ 72, năm ấy.

- ĐỪNG khóc, ráng học giỏi để thi đậu, lần về phép sau anh sẽ tặng Ti một món quà thật đặc biệt. Không ngờ đó là lần cuối cùng và sẽ không bao giờ anh biết được tin Ti đã thi đậu nữa rồi. Món quà mà Ti nhận được từ anh là chiếc thẻ bài xám lạnh cùng chiếc mũ Dù màu đỏ thắm như màu máu của anh nhỏ xuống. “*Anh lên lon giữa hai hàng nển reo.*” Ti muốn la lên, muốn hét to, muốn bóp nát cho vỡ tan đất trời, thương quá đi thôi những người lính trẻ Việt Nam. Thôi, xin hãy ngủ yên, những người con yêu của nước Việt. “*Đất ôm anh khép lại từng ngày.*” Tự nhiên Ti lầm bầm:

- Mới đó mà cũng tới mấy năm rồi dì nhỉ ?
Dì Út ừ, mau thật.

Trên đường về, hai dì cháu ghé vào **chùa Từ Hiếu**, đường lên chùa trồng toàn thông, xanh cả một trời. Ngày cuối năm, trời ráo và có mặt trời nên khí hậu ấm áp hơn. Hai bên đường, những cụm hoa ngũ sắc xen lẫn với mấy cánh hoa đại đủ màu, cùng mấy cây chổi rành thơm ngát. Mùi hoa đại và mùi lá cây chổi rành quyện lại làm thành một mùi hương thật dễ chịu, mà chỉ có ai sinh ra và lớn lên với núi rừng của Huế mới “cảm nhận” được thôi. Trong chùa, thấp thoáng chiếc áo màu khói hương thanh thoát giữa những cánh mai rừng vàng thắm, hải đường, hồng tươi, tùng bách xanh ngát. Thỉnh thoảng tiếng chuông chùa ngân nhẹ, Ti như trút hết được những hệ lụy, muộn phiền.

Dì Út nhắc,

- Thôi về Ti hè, kéo Ngoại trông.

Ngang qua trường Đồng Khánh, ngôi trường xưa nay đã đổi tên, Ti cứ tưởng như hôm qua còn đang đi học, còn đám bạn bè cũ một thời con gái. Trong bữa Tất niên lớp Đệ Nhất C1, con N. nói nhỏ với Ti:

- Tau nghe nói con T. H. có “thằng bò” Hải quân bảnh lắm. Vậy mà con M. đứng bên nghe được, hấn la lên, vậy hả, để tau đi rình cho.

Bạn bè của Ti là vậy đó, phá phách, ồn ào nhưng cũng nhu mì, hiền thực đúng lúc. Chia nhau từng miếng bánh, củ khoai, giúp nhau trong những bài thi hóc búa. Nhưng thương nhau lắm, cần nhau đau, có những lần giận hờn vô cớ, làm mặt lạnh, chỉ vì con bạn mình thương, hấn lại dám cả gan đi làm quen với con bạn mới. Hỏi thầy cô và bạn bè “những người muôn năm cũ, hờn ở đâu bây giờ”?

oOo

Mới 4 giờ sáng bà Ngoại đã dậy nấu cho Ti một nồi xôi đậu đỏ với muối mè rang, để ăn và bới đi dọc đường. Bà Ngoại còn gởi cho Mạ hai giỏ đồ ăn Tết đủ thứ nữa. Lúc nào cũng vậy, suốt cuộc đời, bà Ngoại chỉ lo cho chồng con, quên cả thân mình. Nhìn dáng gầy gầy của Ngoại đứng tiến chân Ti nơi cửa ngõ làm Ti òa khóc. Dì Út đưa Ti lên ga, hai dì cháu có dịp nói chuyện thêm một quãng đường nữa.

Thôi, già từ Huế, già từ một thuở bình yên. Nhớ lại những ngày qua như một giấc mơ. Giờ đây tôi phải trở về với thực tại, sống đủ bản phận với chồng con, như cuộc đời bà Ngoại, đời Mạ, đời của những người đàn bà Huế khép kín. Tất cả những gì của ngày xưa, tôi phải bỏ vào ngăn kéo của ký ức và khóa kín lại.

*“Trăm năm nhiều lỗi hẹn hò
Cây đa bến cũ con đò khác đưa.
Cô đò đã thác năm xưa,
Cây đa bến cũ còn lưa đọi chờ.”*

Tôi sẽ ru con tôi bằng câu hát ru đó. Nghĩ đến con, Ti chợt thấy nhớ nó vô cùng. Con bé chắc trông mẹ về lắm. Dù sao thì Ti cũng cảm thấy ấm lòng trong làn ghé Huế hôm nay.

TonnuQuynhDieu